

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-3712/09
Sarajevo, 17.4.2009. godine

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 17.4.2009.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02,02-4-38/09			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o okviru devizne politike u Bosni i Hercegovini

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 71. sjednici održanoj 29.12.2008. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o okviru devizne politike u Bosni i Hercegovini, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o okviru devizne politike u Bosni i Hercegovini, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Istodobno dostavljamo i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK

Zvonimir Kutleša

ПРИЈЕДЛОГ

На темељу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома, одржаној _____ године, и на сједници Дома народа, одржаној _____ године, усвојила је

ЗАКОН О ОКВИРУ ДЕВИЗНЕ ПОЛИТИКЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ДИО ПРВИ – УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Одјељак А: Значај, циљ и предмет закона

Члан 1. (Значај прописа)

- (1) Закон осигурава напредак у стварању јединственог економског простора у Босни и Херцеговини који подржава слободно кретање роба, услуга, капитала и особа. Њиме се стварају услови за хармонизацију девизног пословања и стварање јединствене девизне политике у Босни и Херцеговини, као дијела монетарне политике.
- (2) Закон осигурава слободно кретање капитала и плаћање између Босне и Херцеговине и других земаља у вези са:
  - а) директним улагањима друштва која су основана у складу са законима земље домаћина као и ликвидацију или поврат тих улагања и било какве добити настале на основу њих;
  - б) трансакцијама на капиталном и финансијском рачуну платног биланса;
  - с) потраживањима која се односе на комерцијалне трансакције или пружање услуга у којима учествује лице које има пребивалиште у различитим земљама;
  - д) финансијским зајмовима и кредитима са роком доспијећа дужим од једне године;
  - е) портфолио улагањима и финансијским зајмовима са роком до једне године.

Члан 2. (Циљ закона)

Циљ овог закона је да се уведу стандардна понашање у економским односима, а на монетарном плану стандарди којима се настоје искључити девизна ограничења те да на основу истог буду уређени основни закони Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске (у даљем тексту ентитети).

Члан 3. (Предмет)

- (1) Овим законом се уређују:
  - а) Текуће и капиталне трансакције и њихово реализирање у форми плаћања и наплаћивања и преноса средстава плаћања између резидената и нерезидената; плаћање и наплаћивање између резидената у страним средствима плаћања;

куповина и продаја страних средстава плаћања; физички пренос средстава плаћања у и из Босне и Херцеговине; рачуни резидената и нерезидената и друго девизно пословање у Босни и Херцеговини.

b) Извјештавање и контрола девизног пословања у Босни и Херцеговини

Одјељак Б: Начела, и појмови и њихово значење у девизном пословању

Члан 4. (Начела)

Закон се заснива на сљедећим начелима:

- a) Начело слободе девизног пословања што значи да је обављање текућих, капиталних трансакција и преноса имовине у и из Босне и Херцеговине слободно
- b) Начело резидентности
- c) Начело једнаког третмана физичких и правних лица
- d) Начело да су сви капитални послови изједначени по својим економским учинцима
- e) Начело јединствености и једнообразности

Члан 5. (Појмови и њихово значење)

(1) Поједини појмови који се користе у овом Закону имају сљедеће значење:

Резидентима се сматрају:

- a) Правна лица које су регистрована у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: правна лица), осим представништва ових лица која се налазе изван Босне и Херцеговине;
- b) Огранци-филијале страних правних лица уписаних у регистар мјеродавног органа у Босни и Херцеговини;
- c) Предузетници-појединци, који самостално обављају дјелатност ради стицања добити и који су регистровани код надлежног органа у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: предузетници);
- d) Физичка лица са пребивалиштем у Босни и Херцеговини, осим физичких лица чији привремени боравак у иностранству траје дуже од 183 дана;
- e) Физичка лица-страни држављани, који на основу дозволе за боравак, односно радне визе бораве у Босни и Херцеговини дуже од 183 дана;
- f) Државни, ентитетски органи и организације, односно органи и организације Брчко Дистрикта, дипломатска представништва у иностранству и лица упуслена у тим представништвима, као и чланови њихових породица.

(2) Лица која нису наведена у ставу 1 овог члана сматрају се нерезидентима;

(3) **Банка** је правно лице која је основана и послује у складу са прописима ентитета који уређују оснивање и пословање банака;

(4) **Овлаштени учесници на тржишту вриједносних папира** су правна лица, која посједују посебно овлаштење ентитетских Комисија за вриједносне папире и за

обављање послова са вриједносним папирима на начин прописан одредбама Закона који регулишу ту област;

(5) **Институционални инвеститор** је резидентна и нерезидентна правна лица, која послују као инвестицијски фонд, узајамни фонд, пензиони фонд, банка, осигуравајуће друштво, брокерско-дилерско друштво или слично правно лице, које има дозволу релевантне Комисије, а које, због врсте своје дјелатности, може да процјени значај будуће инвестиције у вриједносне папире;

(6) **Централна банка Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Централна банка) је правно лице које послује у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ бр. 1/97, 29/02, 8/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07) и врши послове у складу са овлашћењима из тог закона. Када Централна банка у оквиру овлашћења из Закона о Централној банци Босне и Херцеговине управља средствима и дјелује као банкарски и фискални агент, у смислу овог закона је банка и у ту сврху доноси прописе.

(7) а) **Страна средства плаћања**, у смислу овог закона, су девизе, ефективни страни новац, чекови и остали новчани инструменти који гласе на страну валуту и који су уновчиви у страном валути:

б) Девизе, у смислу овог закона, су новчана потраживања из иностранства која гласе на страну валуту,

в) Ефективни страни новац (новчанице и ковани новац), у смислу овог закона, су новчана потраживања у страном валути од централне банке или државе која је издала ефективни страни новац,

г) Чекови и остали новчани инструменти (акредитиви, дознаке, платне картице, мјенице и други банкарски и финансијски документи) који гласе на страну валуту и који су уновчиви у страном валути су потраживања од издаваоца .

(8) **Вриједносни папири** су преносиве исправе у материјализованом односно нематеријализованом облику-електронском запису, емитоване у складу са релевантним законом и одлуком о емисији;

(9) **Финансијски деривати** су изведени финансијски инструменти чија вриједност зависи од цијене предмета уговора, чији су врста, количина, квалитет и друга својства стандардизовани;

(10) **Домаћи вриједносни папири** , у смислу овог закона, су вриједносни папири које је емитовао резидент као и депозитни записи који су емитовани на основу домаћег вриједносног папира;

(11) **Страни вриједносни папири** су папири које емитује нерезидент и који гласе на страну валуту;

(12) **Дугорочни вриједносни папири** су власнички и дужнички вриједносни папири са роком доспијећа дужим од једне године;

(13) **Краткорочни вриједносни папири** су вриједносни папири са роком доспијећа до годину дана;

(14) **Девизно тржиште**, у смислу овог закона, обухвата послове куповине и продаје девиза и ефективног страног новца између банака и између банака и других лица било промптно (с роком извршења одмах или у року од два дана) или термински (са роком извршења обавезе дужим од два дана од склапања уговора) ;

(15) **Мјењачки послови**, у смислу овог закона, су послови куповине од физичких лица и продаје тим лицима ефективног страног новца и чекова који гласе на страну валуту и који су уновчиви у страном валути.

(16) а) **Текући послови** су послови закључени између резидената и нерезидената чија намјена није пренос капитала.

б) Плаћања и преноси по текућим пословима обухватају:

- 1) Плаћања на основу трговине робом и услугама са иностранством као и по другим текућим пословима са иностранством;
- 2) Плаћања на име камата на кредите и нето добити од осталих улагања;
- 3) Плаћање дијела главнице кредита, повлачење директних инвестиција и пренос добити на основу директних инвестиција;
- 4) Пренос на основу радничких дознака, пензија, инвалиднина и осталих социјалних примања, међудржавне сарадње, пренос на основу добитака у играма на срећу, ликвидирана штета на основу уговора о осигурању ако се осигурање односи на инвестицијске радове у иностранству, накнада за концесије, чланарине и казне (пенали) те усмјерених дознака на име трошкова за издржавање породица.

(17) а) **Капитални послови** су послови закључени између резидената и нерезидената те пренос имовине ради преноса капитала. У капиталне послове убрајају се:

- 1) директна улагања,
- 2) улагања у некретнине,
- 3) послови са вриједносним папирима,
- 4) кредитни послови,
- 5) јамства и гаранције,
- 6) депозитни послови,
- 7) послови по осигурања у складу са прописима који уређују осигурање,
- 8) једнострано пренос средстава плаћања (лични и физички),

б) капитални послови су и послови којима се отуђују права стечена улагањем, односно вриједносни папири из тачке а) овог става, репатријација средстава и пренос остатка ликвидационе или стечајне масе те средстава стечених продајом имовине и права.

(18) а) **Директна улагања**, у смислу овог закона, су сва улагања резидената у иностранству и нерезидената у Босни и Херцеговини, која улагач обавља са циљем успоставе трајних економских односа и остваривања знатног утицаја на управљање

правним лицима у складу са прописима о страним улагањима и прописима о вањскотрговинском пословању.

б) Успостављање трајних економских односа и остваривање знатног утицаја на управљање правним лицима, у смислу овог закона, подразумева:

- 1) оснивање правног лица или повећање основног капитала правног лица у потпуном власништву улагача, оснивање дијела правног лица (филијале) или откуп већ постојећег правног лица или улагање ради обављања дјелатности предузетника;
- 2) улагање у ново или већ постојеће правно лице ако улагач стиче 10% или више процената учешћа у основном капиталу, односно више од 10% гласачких права послје испуњења услова из става 1. овог члана;
- 3) кредите ради успоставе трајних економских односа, са роком од пет година или дужим, ако су додијељени од придружних чланова;
- 4) реинвестирана добит, односно удио директног улагача у добит правног лица која се не распоређује у облику дивиденди или других облика расподеле добити;
- 5) дужничке трансакције између директног улагача и правног лица у које је већ извршено директно улагање. Ово укључује дужничке вриједносне папире, комерцијалне кредите, финансијске кредите и остале дужничко-повјерилачке односе.

ц) Директним улагањем се не сматра улагање финансијских институција дужничким трансакцијама везаним уз текуће пословање, већ се директним улагањем сматрају само оне трансакције мотивисане трајним интересом уз власнички однос;

д) Директним улагањем не сматра се улагање инвестиционог фонда, узајамног фонда, брокерског друштва, пензионог фонда, друштава за осигурање, банке и другог лица које има дозволу релевантне Комисије, нити улагање новчаних средстава ради издавања депозитних сертификата.

е) Изузетно се директним улагањем сматра улагање банке у другу банку или финансијску институцију чија је главна дјелатност пружање финансијских услуга те улагање осигуравајућег друштва у друго осигуравајуће друштво у складу са прописима који регулишу област осигурања у ентитетима и ако улагање испуњава услове из тачке б) овог става.

(19) а) **Послови са вриједносним папирима**, у смислу овог закона, су послови са вриједносним папирима на тржишту капитала и тржишту новца, послови са удјелима у инвестиционим фондовима, који нису послови из става 18 члана 2 овог закона.

б) У послове са вриједносним папирима из тачке а) овог става убрајају се:

- 1) Издавање, уврштавање и продаја домаћих вриједносних папира у иностранству,
- 2) Издавање, уврштавање и продаја страних вриједносних папира у Босни и Херцеговини,
- 3) Улагање резидената у вриједносне папире у иностранству,
- 4) Улагање нерезидената у вриједносне папире у Босни и Херцеговини.

ц) Трговање страним вриједносним папирима у Босни и Херцеговини или домаћим вриједносним папирима у иностранству врши се на берзи или другом уређеном јавном тржишту у складу са релевантним законом о вриједносним папирима.

(20) а) **Кредитни послови**, у смислу овог закона, јесу комерцијални и финансијски кредити, у којима учествују резиденти, као и кредити које нерезиденти дају резидентима, а који могу да буду краткорочни, средњорочни и дугорочни. У кредитне послове убрајају се и јамства и гаранције.

б) Комерцијални кредити, у смислу овог закона, су правни послови закључени у девизама између резидената и нерезидената ради плаћања роба и услуга који су предмет правног посла. Комерцијалним кредитима сматрају се послови откупа потраживања (factoring) ако основни посао, који је подлога за настало потраживање, има обиљежја комерцијалног кредита.

ц) Финансијски кредити, у смислу овог закона, су сви кредити изузев кредита из тачке б) овог става и кредита из става (18) тачка б) овог члана. У финансијске кредите убрајају се јамства и гаранције.

д) Кредитни послови се закључују у писаној форми.

(21) **Депозитни послови**, у смислу овог закона, су послови настали на основу уговора о депозиту између нерезидената и банке, односно резидента и банке и/или друге финансијске институције у иностранству. Уговор о текућем рачуну такође се сматра депозитним послом.

(22) **Послови на основу уговора о осигурању** укључују плаћања премија и осигураних износа на основу уговора између нерезидентног осигуравајућег друштва и резидента као корисника, као и резидентног осигуравајућег друштва и нерезидента као корисника, у складу са законима који уређују послове осигурања.

(23) а) **Једностранни преноси имовине** су преноси имовине из Босне и Херцеговине у иностранство или из иностранства у Босну и Херцеговину који немају обиљежја извршења посла између резидента и нерезидента а могу бити лични и физички преноси имовине.

б) Лични преноси имовине су преноси имовине из Босне и Херцеговине или у Босну и Херцеговину на основу поклона и помоћи, ренте, наслеђства, подмирења дуга усељеника у матичној земљи, пренос имовине исељеника у иностранство и дохотка лица запослених у Босни и Херцеговини које нису резиденти.

ц) Физички пренос је сваки пренос готовине у конвертибилним маркама, ефективног страног новца и вриједносних папира из Босне и Херцеговине и у Босну и Херцеговину.

(24) **Спријечавање прања новца** онемогућује да правна и физичка лица нелегално стечени капитал и добит пренесу у другу земљу, што може имати импликације на стабилност финансијског и економског система.

ДИО ДРУГИ – ПОЛИТИКА ДЕВИЗНИХ ТРАНСАКЦИЈА

ГЛАВА I ПОЛИТИКА ТЕКУЋИХ И КАПИТАЛНИХ ТРАНСАКЦИЈА

Одјељак А : Политика текућих трансакција

Члан 6.

(Платни промет са иностранством)

- (1) Платни промет са иностранством између резидената, резидената и нерезидената и нерезидената врши се преко Централне банке Босне и Херцеговине, банака и других овлашћених пружалаца услуга платног промета који имају дозволу надлежне Агенције за банкарство.
- (2) Платни промет се обавља у конвертибилним маркама и другом ефективном страном новцу. Резиденти и нерезиденти могу слободно да посједују и располажу средствима плаћања која нису конвертибилне марке, у складу са законом и да врше платне и пословне трансакције у валути која није конвертибилна марка.
- (3) Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим и капиталним пословима између резидената и нерезидената врши се преко банке.
- (4) Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим и капиталним пословима између резидената и нерезидената може се вршити пребијањем, уступањем потраживања, преузимањем дуга и другим облицима само ако се за такво плаћање, наплату и пренос закључи посебан уговор и ако такви послови нису у супротности са међународним уговорима и конвенцијама.

Члан 7.

(Политика реализације налога)

- (1) Банка је дужна да исправан налог за плаћање у иностранству, ако налогодавац има довољно средстава на рачуну изврши са валутом извршења плаћања у иностранству, а најкасније до краја наредног радног дана од дана пријема налога. Налогодавац може да одреди и каснију валуту извршења плаћања у иностранству, изузев у пословима промета са вриједносним паприма.
- (2) Банка је дужна најкасније сљедећег банкарског дана од дана обавијести о пријему средстава на рачуну у иностранству или у другој банци у земљи обавијестити свог клијента, корисника наплате, о приливу из иностранства или пренијети средства другој банци у земљи у којој корисник наплате има отворен рачун.
- (3) Банка је дужна да најкасније сљедећег банкарског дана наплате распореди средства у складу са налогом.

Члан 8.
(Политика текућих трансакција)

- (1) Резидент – правно лице и предузетник мора да наплати извезену робу или извршене услуге у уговореном року и може вршити плаћање за увезену робу.
- (2) Наплата на основу извезене робе и извршених услуга, у оквиру привредне дјелатности у слободним царинским зонама, обавља се у складу са прописима који уређују ову дјелатност.
- (3) Услуге извршене у зрачном, жељезничком, путном и ПТТ саобраћају наплаћују се у роковима и по поступцима прописаним међународним уговором.
- (4) Резидент – правно лице дужно је добит остварену на основу привредне дјелатности у иностранству, извођења инвестиционих радова у иностранству, као и девизе које је, у складу са гарантним роковима, наручилац инвестиционих радова задржао као изведбену гаранцију или ако добит не искористи за намјене утврђене прописима о спољнотрговачком пословању дужан је да унесе у Босну и Херцеговину у року од тридесет радних дана од дана завршетка инвестиционих радова, истека гарантног рока, односно од дана остваривања добити.
- (5) Нерезидент може да добит остварену по основу стицања, продаје и ликвидације директних инвестиција у иностранству, које не искористи за намјене реинвестирања у складу са прописима из области спољнотрговачке политике, изнесе из Босне и Херцеговине у року од тридесет дана од дана стицања добити.

Одјељак Б: Политика Капиталних трансакција

Члан 9.
(Капиталне трансакције)

- (1) **Директна улагања** нерезидената у Босну и Херцеговину као и резидената у иностранство су слободна ако посебним законима није другачије одређено.
- (2) Резиденти и нерезиденти могу слободно вршити плаћање и пренос капитала по основу стицања, продаје и ликвидације директних инвестиција у Босни и Херцеговини и иностранству само ако је тај посао регистрован и извршен у складу са прописима из области спољнотрговачког пословања и директних улагања.
- (3) Резиденти и нерезиденти могу вршити плаћања и наплате ради **куповине и продаје домаћих и иностраних вриједносних папира** на берзи и другом уређеном јавном тржишту у иностранству, само ако се та куповина или продаја обавља преко овлаштених учесника на тржишту вриједносних папира регистрованим у Босни и Херцеговини и на начин како је то уређено

релевантним прописима ентитета, међународним уговорима и другим прописима.

- (4) Банке, институционални инвеститори те остале финансијске институције чије је пословање уређено посебним законима врше улагања у домаће и иностране вријеносне папире у иностранству у складу са тим законима.
- (5) Банке и други резиденти у својству правног лица могу да **кредитне послове** са иностранством уговарају у своје име и за свој рачун, у своје име а за туђи рачун као и у име и за рачун другог лица, осим предузетника који кредитне послове са иностранством уговарају искључиво у своје име и за свој рачун, на основу уговора о кредиту.
- (6) Банка може одобрити резиденту – правном лицу и предузетнику кредит за плаћање роба и услуга у иностранству, за финансирање инвестиционих радова у иностранству, за улагања у иностранству и по основу откупа потраживања ако је основни посао који је подлога за настало потраживање извоз роба и услуга. Тако одобрени кредит може се отплаћивати у девизама.

Члан 10.

(Депозитини послови и отварање девизних рачуна)

- (1) Резиденти могу држати девизе на девизним рачунима или девизним штедним уложима у банкама у Босни и Херцеговини.
Отварање девизних рачуна мора структурално да одговара међународним стандардима. Приликом отварања девизних рачуна и девизних штедних улога банке су дужне да утврде идентитет резидента и поступе у складу са Законом о спречавању прања новца.
- (2) Банке могу држати девизе ван територије Босне и Херцеговине само на рачунима страних банака, а у Босни и Херцеговини код других банака. Резидент – државни орган може имати девизне рачуне код банака у Босни и Херцеговини и Централне банке. Изузетно резидент – државни орган може да има отворен посебан девизни рачун у иностранству ако је то предвиђено међународним уговором.
- (3) Резидент – правно лице и предузетник може да има отворене девизне рачуне у иностранству.
- (4) Резиденти могу вршити плаћања ради стицања **власништва над некретнинама** у иностранству у складу са прописима.
- (5) Нерезиденти могу вршити плаћања ради стицања власништва над некретнинама у Босни и Херцеговини у складу са прописима..
- (6) Резидент може плаћати премије осигурања на основу уговора о осигурању који је закључен са осигуравајућим друштвом које није регистровано у Босни и Херцеговини, под условом да је такав уговор дозвољен прописима који уређују послове осигурања у Босни и Херцеговини.

Одјељак Ц: Политика физичког трансфера средстава плаћања

Члан 11. (Физички трансфер средстава)

- (1) Ефективни страни новац и конвертибилне марке се могу слободно уносити у Босну и Херцеговину, односно износити из Босне и Херцеговине уз пријављивање надлежним царинским органима управе.
- (2) Централна банка прописује износ новца из става 1. овог члана који се могу износити и уносити у Босну и Херцеговину.
- (3) Ради праћења платног биланса и контроле против прања новца и финансијског тероризма, резиденти и нерезиденти су дужни да пријаве и физичко уношење и изношење средстава плаћања на мјесту улаза у Босну и Херцеговину, односно излаза из Босне и Херцеговине.
- (4) Пријава се врши органу управе надлежном за послове царина, који уједно врши контролу физичког уношења и изношења средстава плаћања.
- (5) Цариник ће путника, који је пријавио изношење већег износа у конвертибилним маркама и ефективног страног новца него што је допуштено, упутити да износ преко допуштеног депонује у банци или ако је то могуће у царинарници.
- (6) Ако путник из става 1. овог члана одбије да поступи по упуту овлаштеног царинског службеника, сматраће се да против овог закона жели изнијети готовину у конвертибилним маркама, ефективни страни новац и стране чекове из Босне и Херцеговине.
- (7) Готовина у конвертибилним маркама, ефективни страни новац и страни чекови, депоновани у царинарници, вратиће се путнику приликом или након повратка у Босну и Херцеговину, уз наплату манипулативних трошкова у висини 1% депонованог износа. При томе висина трошкова не може бити већа од 100,00 конвертибилних марака нити мања од 10,00 конвертибилних марака, а наплаћује се у конвертибилним маркама.
- (8) Ограничења из овог члана не односе се на Централну банку БиХ и банке.

ГЛАВА II - ПОЛИТИКА ДЕВИЗНОГ КУРСА, КОНТРОЛЕ И ИЗВЈЕШТАВАЊА

Одјељак А: Политика девизног курса и мјењачке трансакције

Члан 12.

(Девизно тржиште и мјењачки послови)

Девизно тржиште, у смислу овог закона, чине сви послови куповине и продаје девиза и ефективног страног новца у Босни и Херцеговини непосредно између Централне банке БиХ, банака и правних лица за обављање мјењачких послова, резидената и нерезидената као учесника на девизном тржишту.

- (1) Банке на девизном тржишту купују и продају девизе и ефективни страни новац у своје име и за свој рачун, у своје име а за рачун резидента и нерезидента и у име и за рачун резидента и нерезидента, промтно и на термин.
- (2) Мјењачке послове могу обављати банке, као и резиденти правна лица и предузетници који имају уговор са банком и који су регистровани за обављање мјењачких послова.
- (3) Ентитетска министарства финансија ће прописати услове за стицање овлаштења за обављање мјењачких послова, вођење регистра издатих овлаштења и начин обављања мјењачких послова.

Члан 13.

(Девизни курс и објављивање курса)

- (1) Званичан курс конвертибилне марке је одређен Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, и у смислу обављања мјењачких послова представља званичан средњи курс конвертибилне марке на одређени дан. Званични курс конвертибилне марке према другим валутама на одређени дан, утврђује Централна банка БиХ на основу курсне листе Централне банке.
- (2) Банке и резиденти правна лица и предузетници који обављају мјењачке послове дужни су да поред курсне листе Централне банке БиХ, јавно истичу и објављују курсеве по којима се купују и продају девизе и ефективни страни новац, а за потребе књиговодства, статистике, царина и других увозних дажбина и такси примјењује се званичан средњи курс конвертибилне марке који објављује Централна банка .

Одјељак Б : Политика Извјештавање и девизна контрола

Члан 14.

(Обавеза Извјештавање)

- (1) Централна банка статистички прати кретања везано за платни биланс Босне и Херцеговине и пројекцију платног биланса .

(2) Централна банка може прописати резидентима и нерезидентима обавезу извјештавања о плаћању, наплаћивању, преносу, куповини и продаји средстава плаћања и начин тог извјештавања.

(3) Ради статистичког праћења пројекције платног биланса и утврђивања циљева монетарне политике Босне и Херцеговине резиденти и нерезиденти, којима је прописана обавеза извјештавања дужни су да достављају банкама, односно Централној банци тачне и потпуне податке о пословима и трансакцијама са иностранством.

(4) Централна банка Босне и Херцеговине ће прописати рокове и начин извјештавања из овог закона.

Члан 15. (Девизна Контрола)

Контролу девизног пословања вршиће надлежна ентитетска тијела.

(2) Надлежни ентитетски органи дужни су да хармонизују прописе који одређују начин рада и поступак рада инспектора у контроли девизног пословања.

(3) Резиденти и нерезиденти који подлијежу девизној контроли дужни су да органима контроле омогуће увид у пословне књиге и другу пословну документацију у сврху провјере података.

Одјељак Ц: Казнене одредбе

Члан 16. (Казнене одредбе)

(1) У поступку и предузимању радњи у вршењу девизне контроле, примјењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако законом није другачије уређено.

(1) Новчаном казном од педесетоструког износа до тристотинеструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту Агенција), казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако не достави Централној банци статистичке податке из члана 14 ставови (2) и (3) овог закона.

(2) За прекршај из предходног става казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од десетоструког до двадесетструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција.

(3) Новчаном казном од педесетоструког до стоструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција, казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако не достави Централној банци БиХ тачне статистичке податке из члана 14 ставови (2) и (3) овог закона, односно додатне податке на тражење Централне банке БиХ.

- (4) За прекршај из предходног става казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од десетоструког до двадесетструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција.
- (5) Новчаном казном од педесетоструког износа до тристаструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција, казниће се за прекршај правно лице и предузетник ако не пријави физичко уношење и изношење средстава плаћања из члана из члана 11 став (3) овог закона.
- (6) За прекршај из предходног става овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од десетоструког до двадесетоструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција.
- (7) Новчаном казном од десетоструког до двадесетструког износа најниже нето плате у Босни и Херцеговини коју објављује Агенција, казниће се физичко лице за прекршај из става (6) овог члана.

ГЛАВА IV - ПОЛИТИКА МЈЕРА ЗАШТИТЕ

Одјељак А: Примјена заштитних мјера

Члан 17.

(Услови за предузимање заштитних мјера)

- (1) Ако кретање капитала проузрокује или пријети да проузрокује озбиљне потешкоће у провођењу монетарне или девизне политике, Централна банка може да посебним актом пропише и проведе заштитне мјере.
- (2) Заштитне мјере из предходног става, Централна банка БиХ може да проведе ако су оне потребне ради спречавања озбиљних потешкоћа у провођењу монетарне и девизне политике, односно ради извршења санкција Уједињених народа и других међународних организација чији је члан Босна и Херцеговина.
- (3) Заштитне мјере из става 1 овог члана могу се одредити на период до годину дана. Изузетно Централна банка може да продужи рок заштитних мјера уз сагласност Парламента Босне и Херцеговине.

Одјељак Б: Врста заштитних мјера

Члан 18.

(Заштитне мјере)

- (1) Заштитне мјере Централне банке могу да садрже:
  - а) ограничење плаћања по основу текућих и капиталних послова,
  - б) ограничење и забрану изношења у иностранство и уношење из иностранства страног новца и вриједносних папира које гласе на страну валуту,

- c) ограничење резидентима да располажу средствима на рачунима у иностранству или на девизним рачунима у Босни и Херцеговини,
  - d) ограничење обављања кредитних послова између резидената и нерезидената,
  - e) ограничење и забрану куповине и продаје одређених девиза и ефективног страног новца на девизном тржишту,
  - f) ограничење давања гаранција или јемстава, залога или других осигурања за рачун нерезидента,
  - g) ограничење и забрана послова терминске купопродаје девиза, и
  - h) друге неопходне мјере.
- (4) Заштитне мјере из става 1. овог члана Централна банка може да уведе и у случају непостојања реципроцитета у текућим и капиталним трансакцијама, које могу довести до поремећаја монетарног или финансијског система у Босни и Херцеговини, с тим да прије увођења таквих заштитних мјера Централна банка Босне и Херцеговине је дужна да оствари сарадњу са монетарним ауторитетом земље са којом није успостављен реципроцитет у текућим и капиталним трансакцијама, ради постизања споразума о реципроцитету.

ГЛАВА V- ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19. (Примјена закона)

- (1) Босна и Херцеговина и ентитети морају у потпуности сарађивати и предузимати све мјере ради испуњења обавеза које произилазе из овог закона.
- (2) Ентитети ће усагласити и усвојити своје законе са овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (3) Контролу над примјеном овог закона врши Министарство финансија и трезора.

Члан 20. (Ступање на снагу закона)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

ПС БиХ број /09
_____ 2009 године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Бериз Белкић

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Илија Филиповић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ОКВИРУ ДЕВИЗНЕ ПОЛИТИКЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

А) Уставно-правни и законски основ за увођење прописа

Уставни основ за доношење Закона о девизној политици садржан је у:

1. Члану I тачка 4 Устава Босне и Херцеговине по коме Босна и Херцеговина и ентитети неће ометати пуну слободу кретања лица, роба, услуга и капитала кроз Босну и Херцеговину и гдје ни један ентитет неће успоставити контролу на граници између ентитета;
2. Члану III тачка 1 алиније г) Устава Босне и Херцеговине по коме је у надлежности институција Босне и Херцеговине провођење међународних и међуентитетских политика а у вези са надлежностима из алинеја а); б); ц); д) и е)
3. Уставни основ садржан је и у члану IV тачка 4 алинеја а) Устава Босне и Херцеговине по којој Парламентарна скупштина има надлежност за доношење закона који су потребни за провођење одлука Предсједништва или за вршење функције Скупштине по Уставу.

Б) Разлози за доношење закона

Закон о оквиру девизне политике рађен је са намјером успостављања јединственог девизног пословања у Босни и Херцеговини. Ентитетски закони који су тренутно на снази су различити по форми и садржају и у том смислу не одражавају јединствену политику нити увјете девизног пословања у Босни и Херцеговини. Наиме, Република Српска је у 2003. години усвојила нови Закон о девизном пословању који је прилагођен Директиви ЕУ 88/361/ЕЕЦ у погледу класификације капиталних послова и добрим дијелом либерализовала кретање капитала, док Закон о девизном пословању Федерације Босне и Херцеговине који је усвојен и на снази од 1998. године не садржи капиталне трансакције и претежно је оријентиран на текућа плаћања са иностранством.

Ниво либерализације који је обухваћен Нацртом закона о оквиру девизне политике усклађен је са либерализацијом капиталних трансакција које су дефинисане у већ усвојеним законима као што су Закон о политици директних страних улагања и Закон о вањскотрговинској политици.

В) Усклађеност прописа са еуропским законодавством

Нацрт закона о оквиру девизне политике је већим дијелом усклађен са легислативом Еуропске Уније. У складу са Пословником о раду Вијећа министара БиХ Дирекцији за европске интеграције упућен је упоредни преглед усклађености закона са *Acquis Communautaire* и изјава о усклађености на мишљење.

Г) Проведбени механизми и начин осигуравања поштивања прописа

Нацртом закона је предвиђено усаглашавање ентитетских закона са поменутиим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу закона. Контролу над примјеном овог закона вршит ће Министарство финансија и трезора.

Осим тога за спровођење овог закона примјењују се закони који регулирају рад банака, осигуравајућих друштава, закони који регулирају промет вриједносних папира као и закони из области вањскотговинске политике и политике директних страних улагања.

Д) Образложење финансијских средстава за провођење прописа и финансијски ефекти закона

За спровођење закона није потребно планирати новчана средства у буџету институција БиХ.

Примјена Закона о девизној политици у Босни и Херцеговини, у којем је одређен већи степен либерализације капиталних трансакција и стипулирана обавеза регистрација и извјештавања токова капитала, требало би да доведе до повећања капиталног рачуна у платном билансу земље. У оквиру капиталног рачуна очекује се значајније повећање на страни директних инвестиција као резултат побољшане климе за инвестирање и бољег кредитног рејтинга земље. Осим тога, сасвим извјесна емисија државних обвезница по основу јавног дуга (унутрашњи дуг) утицаће на повећање портфолио инвестиција. Имајући у виду повећање негативног салда текућег рачуна платног биланса земље, узрокованог углавном повећањем негативног вањскотговинског биланса и тенденције стагнирања прихода по основу донација, очекивано повећање капиталног рачуна би требало да у већој мјери компензира негативни салдо текућег рачуна.

Ф) Опис консултација вођених у процесу израде прописа

У изради овог закона консултације су биле са ЦББиХ, која је дала своје примједбе на текст Приједлога Закона .

Х) Преглед садржаја закона

Дио I – Уводне напомене садрже вриједности које се Нацртом закона осигуравају и дефинисање циља Нацрта закона: значај прописа, циљ и предмет закона у Одјелку А, те јединствене појмове дефиниције и термине који се користе у закону и начела закона у Одјелку Б. Дефиниције и термини, који се користе у закону, прилагођени су дефиницијама и терминима који се користе у директивама ЕУ, посебним законима и осталим прописима који регулишу поједина подручја као што су Закон о банкама, Закон о директним страним улагањима, итд. Као кључне дефиниције наглашавамо оне у којима се дефинише резидентност према критеријумма ЕУ, увођење појмова из подручја пословања вриједносним папирима. Општим правилима плаћања, наплате и пријеноса између резидената и нерезидената у Босни и Херцеговини дефинирана је обавеза плаћања у КМ, с тим да је дозвољено уговарање у девизама, обавеза реализирања текућих и капиталних послова преко банака, прецизиране су ситуације

када се може плаћање, наплаћивање и пријенос у БиХ вршити у девизама и ефективном страном новцу те издавање и реализирање налога.

Дио II Политика девизних трансакција обухвата :

Глава I политика текућих трансакција

Одјељак А) Политика текућих трансакција

У члану 6 је дефиниран платни промет са иноземством који се врши преко банака и других пружаоца услуга платног промета. У њега је уграђен принцип слободе трансфера средстава како у домаћој тако и у страном ефективном новцу. Такође је дефинисана обавеза банака да врше реализирање налога.

Политика текућих трансакција садржи одредбе којима се дефинира оквир плаћања и наплата :

- 1) по основу извоза роба и услуга гдје је одређена обавеза наплате извезене робе и услуга, рок наплате роба и услуга у случају када се ради о извозу без одгоде плаћања;
- 2) ПТТ услуга и извоза роба и услуга преко слободних царинских зона гдје је назначено да су рокови и поступци наплате дефинирани међународним прописима и посебним прописима који уређују област промета роба преко слободних царинских зона;
- 3) добити коју резиденти остваре по основу извођења инвестиционих радова у иностранству ;
- 4) увоза роба и услуга

Одјељак Б Политика капиталних трансакција. Плаћање, наплаћивање и пријеноси по капиталним пословима гдје је предвиђен значајан степен либерализација . Овим дијелом закона обухваћена су плаћања, наплате и пријеноси по основу:

1. директних улагања (члан 9) гдје је извршена потпуна либерализација плаћања, наплата и преноса . Степен либерализације је усклађен са оним који је одређен у прописима који регулирају страна улагања и спољнотрговински промет. Како директна страна улагања подразумијевају остваривање трајног економског интереса за улагача и у правилу доприносе развоју привреде одређена су као стратешки интерес у Босни и Херцеговини.
2. улагања у некретнине је ограничено и везано за пословни подухват,
3. послова са хартијама од вриједности (члан 9) гдје је омогућено резидентима да врше трговање домаћим и иностраним хартијама од вриједности на иностраном тржишту а исто тако је допуштено нерезидентима да врше трговање домаћим и иностраним хартијама од вриједности на тржишту капитала у Босни и Херцеговини. Трговање хартијама од вриједности резидената и нерезидената врше искључиво преко овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности регистрованих у Босни и Херцеговини и на начин како је регулисано релевантним прописима ентитета, међународним уговорима и другим прописима. банке, осигуравајућа друштва и друге финансијске институције врше трговање страним и домаћим хартијама од

вриједности према посебним законима који регулишу њихову дјелатност.

4. кредитних послова (члан 9) гдје се дефинишу услови под којима банке и остали резиденти могу да одобравају и користе кредите. Такођер се дефинишу услови кредитирања нерезидената у земљи. Либерализација се односи на дугорочне и краткорочне финансијске кредите.

Банке на основу овог Закона могу одобравати резидентима и нерезидентима дугорочне и краткорочне кредите у своје име и за свој рачун, у своје име и за туђи рачун, као и у име и за рачун другог лица, у складу са прописима који регулишу њихову дјелатност.

Остали резиденти могу кредитне послове са иноземством уговорати у своје име и за свој рачун, те у своје име и за туђи рачун .

1. Депозитни послови (Члан 10) гдје је одређено да резиденти правна и физичка лица могу имати отворен девизни рачун у иноземству. Резиденти – државни органи могу имати отворен девизни рачун у иностранству ако је то предвиђено међународним уговором а Министарство финансија и трезора води евиденцију о отварању и затварању таквих рачуна.
2. плаћања по основу уговора о осигурању (Члан 10), ако је уговор закључен са осигуравајућим друштвима која нису регистрована у БИХ, су омогућена.

Одјељак Ц : Политика физичког трансфера финансијских средстава

дефинира услове (Члан 11) под којима се могу из земље износити и уносити домаћи и страни ефективни новац. Изношење и уношење платних картица је слободно.

Централна банка је обавезна да пропише максималан износ финансијских средстава који резиденти и нерезиденти физичка лица могу унијети тј. изнијети из Босне и Херцеговине.

У смислу спријечавања прања новца (Члан 11 став 2) прописано је да резиденти и нерезиденти приликом преласка границе Босне и Херцеговине царинском органу пријаве свако уношење односно изношење страног новца.

ГЛАВА II – Политика девизног курса, контроле и извјештавања обухвата :

Одјељак А : Политика девизног курса и мјењачке трансакције

Девизно тржиште и курс конвертибилне марке – у овом дијелу Закона се одређују субјекти (Банке и остали овлаштени резиденти правна лица и подузетници) који се јављају као учесници на девизном тржишту и обављају промптне и терминске купопродаје девиза. (Члан 12) Централна банка ће прописати и усагласити услове и начин обављања мјењачких послова.

Курс конвертибилне марке (Члан 13) се одређује од стране Централне банке БиХ у складу са Законом о централној банци. Босне и Херцеговине.

Одјељак Б) Политика извјештавања и девизна контрола

Политика Извјештавање и девизна контрола – Овај дио закона дефинише (Члан 14) обавезу извјештавања Централне банке БиХ, монетарног ауторитета који је законом обавезан да утврђује монетарну политику и пројектује платни биланс земље, о пословима и трансакцијама са иностранством од стране свих резидената и нерезидената и на начин које она пропише посебним актом.

Централна банка може прописати резидентима и нерезидентима обавезу извјештавања о плаћању, наплаћивању преносу, куповини и продаји финансијских средстава и начин тог извјештавања.

Контрола девизног пословања се обавља (члан 15) од стране ентитетских надзорних органа који у оквиру својих надлежности обављају контролне активности. То су : ентитетски девизни инспекторати који врше контролу девизног пословања резидената и нерезидената на начин који је прописан од стране надлежних ентитетских органа.

Резиденти и нерезиденти су обавезни наведеним органима омогућити увид у пословну документацију у сврху провјере података.

Одјељак Ц: Казнене одредбе

У члану 16 дефинисан је износ новчане казне за прекршаје.

ГЛАВА IV – Политика заштитних мјера дефинише увјете примјене и врсте мјера које ће се примјењивати у случају угрожавања платне билансе земље, као и заштитне мјере које се примјењују у увјетима реципроцитета.

Централна банка БиХ може да, ако кретање капитала проузрокује озбиљне потешкоће у спровођењу монетарне политике и угрози платни биланс земље, да посебном одлуком пропише заштитне мјере које ограничавају текуће и капиталне трансфере, ограничавају кредитне послове, плаћања по основу уношења и изношења страног новца и хартија од вриједности. Заштитне мјере се могу одредити на период од 6 мјесеци, али и дуже уз сагласност Парламента Босне и Херцеговине.

ГЛАВА V – Прелазне и завршне одредбе

У члану 19. се дефинише начин примјене овог закона у ентитетима.

У члану 20. се дефинише да Закон ступа на снагу осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“ .